

Nr 43

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 15 mars 1963 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 120, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370); samt
- 2) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623).

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås en förenkling på lönebeskattningens område, innebärande schablonisering av traktamentsbeskattningen, utvidgning av rätten till avdrag för fördyrade levnadskostnader på grund av bostadsbrist m. m. samt skattefrihet för flyttningskostnadsersättningar.

I fråga om traktamentsbeskattningen innebär förslaget i huvudsak följande. Skattefriheten för statliga traktamenten utvidgas till att gälla även kommuners, hushållningssällskaps, skogsvårdsstyrelser och vissa andra offentliga institutioners traktamenten. Beträffande traktamenten från övriga arbetsgivare föreslås att gällande skatteplikt visserligen bibehålles men att avdrag utan särskild utredning schablonmässigt skall medges med traktamentsbeloppet, om detta inte överstiger av riksskattenämnden fastställt »normalbelopp». Normalbeloppet avses anpassat till högsta statliga traktamente.

De nya reglerna skall i princip gälla redan vid 1964 års taxering. Av tekniska skäl måste dock ikraftträdandet av reformen i vad den avser traktamenten från enskilda arbetsgivare uppskjutas till 1965 års taxering (1964 års inkomster).

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

Lag**om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)**

Härigenom förordnas, att 32 § 3 och 4 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt punkt 4 av anvisningarna till 32 § och punkt 3 av anvisningarna till 33 § samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

32 §.

3 mom. Såsom intäkt upptages icke vad som av staten anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader, såsom:

ortstillägg och därmed likställda förmåner för utom landet anställd diplomatisk eller konsulär personal;

förvaltningskostnadsbidrag och anslag till andra expenser;

å stat uppförd häst- och båtlega; till beställningshavare vid armén utgående hästgottgörelse för egna tjänstehästar;

resekostnads- och traktamentersättning;

kostnadsersättning, som enligt där- om meddelade bestämmelser utgår för fullgörande av uppdrag såsom ledamot av allmänt kyrkomöte;

ägande i följd härav skattskyldig icke göra avdrag för underskott, som kan uppkomma därigenom, att sålunda anvisat anslag icke förslår till täckande av därmed avsedda utgifter.

(Föreslagen lydelse)

32 §.

3 mom. Såsom intäkt upptages icke vad som av staten anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader, såsom:

ortstillägg och därmed likställda förmåner för utom landet anställd diplomatisk eller konsulär personal;

förvaltningskostnadsbidrag och anslag till andra expenser;

å stat uppförd häst- och båtlega; till beställningshavare vid armén utgående hästgottgörelse för egna tjänstehästar;

resekostnads- och traktamentersättning;

ägande i följd härav skattskyldig icke göra avdrag för underskott, som kan uppkomma därigenom, att sålunda anvisat anslag icke förslår till täckande av därmed avsedda utgifter.

Vad i första stycket sägs skall äga tillämpning i fråga om motsvarande kostnadsersättning som anvisats av kommun, hushållningssällskap eller skogsvårdsstyrelse. Riksskattenämnden må därjämte, när skäl därtill äro, förklara att vad i första stycket sägs skall äga tillämpning i fråga om motsvarande ersättning, som anvisats

¹ Senaste lydelse av 32 § 3 mom. se 1959: 530; jfr prop. 1963: 24.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Förmånen av — — — befattningshavare gällande.

Såsom intäkt — — — utfört arbete.

4 m o m. Är vid *kommunal* eller *enskild* tjänst anvisad särskild ersättning för vissa med tjänsten förenade kostnader, skall denna ersättning redovisas såsom intäkt.

av annan offentlig institution. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskattenämnden återkallas. Över beslut, som riksskattenämnden meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Förmånen av — — — befattningshavare gällande.

Såsom intäkt — — — utfört arbete.

4 m o m. Är vid *enskild* tjänst anvisad särskild ersättning för vissa med tjänsten förenade kostnader, skall denna ersättning redovisas såsom intäkt.

Har skattskyldig på grund av byte av verksamhetsort avflyttat till ny bostadsort och av arbetsgivaren eller av allmänna medel uppburit särskild ersättning till bestridande av flyttningskostnad, skall dock sådan ersättning upptagas såsom intäkt allenast i den mån ersättningen utgått med väsentligt högre belopp än som gäller för befattningshavare i statens tjänst.

Anvisningar

till 32 §.

4. I vissa tjänster är särskild ersättning anvisad för vissa med tjänsten förenade kostnader, som av den skattskyldige måste bestridas. I fråga om sådan ersättning skall i beskattningshänseende skillnad göras mellan *statlig tjänst och kommunal eller enskild tjänst*.

Är fråga om statlig tjänst, skall den anvisade ersättningen icke upptagas som intäkt av tjänsten, liksom å andra sidan de kostnader, som skola med ersättningen bestridas, ej få avföras såsom utgift, även om ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande. Vad nu sagts gäller för de fall, då den anvisade ersättningen är avsedd att täcka utgifterna i fråga. Är ersättningen däremot endast avsedd att utgöra ett mindre bidrag till kostnadernas bestridande, skall ersättningen i sin helhet upptagas såsom

Anvisningar

till 32 §.

4. I vissa tjänster är särskild ersättning anvisad för vissa med tjänsten förenade kostnader, som av den skattskyldige måste bestridas. I fråga om sådan ersättning skall i beskattningshänseende skillnad göras mellan *statlig eller enligt vad nedan sägs därmed jämställd tjänst och enskild tjänst*.

Är fråga om statlig tjänst, skall den anvisade ersättningen icke upptagas som intäkt av tjänsten, liksom å andra sidan de kostnader, som skola med ersättningen bestridas, ej få avföras såsom utgift, även om ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande. Vad nu sagts gäller för de fall, då den anvisade ersättningen är avsedd att täcka utgifterna i fråga. Är ersättningen däremot endast avsedd att utgöra ett mindre bidrag till kostnadernas bestridande, skall ersättningen i sin helhet upptagas så-

(Nuvarande lydelse)

intäkt, medan å andra sidan kostnaderna få avdragas såsom utgift, även i den mån de överskjuta ersättningen.

I fråga om *kommunal* eller enskild tjänst skall den anvisade ersättningen upptagas såsom intäkt, och de omkostnader, som skola därmed bestridas, avföras såsom omkostnader för tjänsten eller uppdraget. Om därvid ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande, får bristen avföras å intäkten av tjänsten i övrigt. Härvid märkes dock, att, om det kan antagas, att den anvisade ersättningen beräknats med hänsyn till vad som skäligen kan anses normalt åtgå till täckande av de omkostnader, som skola därmed bestridas, större avdrag än som svarar mot den anvisade ersättningen bör medgivas allenast om det visas, att på grund av särskilda förhållanden ersättningen varit otillräcklig för sådana skäligen omkostnader. Å andra sidan torde i dylikt fall ofta kunna antagas, att den anvisade ersättningen i sin helhet åtgått till de omkostnader, för vilka den avsetts, utan att särskild utredning i detta avseende behöver lämnas. Avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen torde i regel böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Detta lär exempelvis vara förhållandet beträffande de resekostnadsersättningar, som i allmänhet utbetalas av de enskilda järnvägarna.

till 33 §.

3. Har skattskyldig i sin tjänst verkställt resor utom den vanliga verksamhetsorten, äger han rätt att

(Föreslagen lydelse)

som intäkt, medan å andra sidan kostnaderna få avdragas såsom utgift, även i den mån de överskjuta ersättningen. *Vad nu sagts skall gälla även i fråga om kommunal tjänst och tjänst hos hushållningssällskap eller skogsvårdsstyrelse så ock eljest vid anställning hos offentlig institution, beträffande vilken förklaring enligt 32 § 3 mom. andra stycket gäller.*

I fråga om enskild tjänst skall den anvisade ersättningen upptagas såsom intäkt, och de omkostnader, som skola därmed bestridas, avföras såsom omkostnader för tjänsten eller uppdraget. Om därvid ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande, får bristen avföras å intäkten av tjänsten i övrigt. Härvid märkes dock, att, om det kan antagas, att den anvisade ersättningen beräknats med hänsyn till vad som skäligen kan anses normalt åtgå till täckande av de omkostnader, som skola därmed bestridas, större avdrag än som svarar mot den anvisade ersättningen bör medgivas allenast om det visas, att på grund av särskilda förhållanden ersättningen varit otillräcklig för sådana skäligen omkostnader. Å andra sidan torde i dylikt fall ofta kunna antagas, att den anvisade ersättningen i sin helhet åtgått till de omkostnader, för vilka den avsetts, utan att särskild utredning i detta avseende behöver lämnas. Avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen torde i regel böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Detta lär exempelvis vara förhållandet beträffande de resekostnadsersättningar, som i allmänhet utbetalas av de enskilda järnvägarna. *I fråga om traktamentsersättning gälla dock särskilda bestämmelser, se punkt 3 av anvisningarna till 33 §.*

till 33 §.

3. Har skattskyldig i sin tjänst verkställt resor utom den vanliga verksamhetsorten, äger han rätt att

(Nuvarande lydelse)

åtnjuta avdrag icke blott för kostnaden för själva resan utan jämväl för den ökning i levnadskostnaden, som den skattskyldige kan hava fått vidkännas på den grund, att han vistats utom sin vanliga verksamhetsort, såsom för hotellrum, ökad kostnad för föda o. s. v. Därest av *staten* anvisats särskild ersättning för kostnaderna, får avdrag dock icke äga rum (jfr punkt 4 av anvisningarna till 32 §).

(Föreslagen lydelse)

åtnjuta avdrag icke blott för kostnaden för själva resan utan jämväl för den ökning i levnadskostnaden, som den skattskyldige kan hava fått vidkännas på den grund, att han vistats utom sin vanliga verksamhetsort, såsom för hotellrum, ökad kostnad för föda o. s. v. Därest i *tjänst, som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 32 §*, anvisats särskild ersättning för kostnaderna, får avdrag dock icke äga rum. Hava jämlikt 25 § första stycket 3) *taxeringsförordningen traktementsersättningar och andra ersättningar icke upptagits såsom intäkt, må ej heller de emot ersättningarna svarande kostnaderna avdragas.*

I första stycket avsedd ökning i levnadskostnaden skall, där den skattskyldige icke visar större ökning, anses hava uppgått till ett belopp motsvarande den ersättning som av arbetsgivaren utgivits för kostnads täckande (traktamente), dock högst till belopp som i enlighet med vad nedan i detta stycke sägs motsvarar största normala ökning i levnadskostnaden. Riksskattenämnden fastställer för varje kalenderår ett belopp (normalbelopp) motsvarande största normala ökning i levnadskostnaden för ett dygn. Har resan varit förenad med övernattning skall den anses hava varit det antal dygn som motsvarar antalet övernattningar. Har resan ägt rum utan samband med övernattning skall såsom största normala ökning i levnadskostnaden räknas: fyra tiondels normalbelopp, när förrättningen varit mer än tio timmar i följd, samt två tiondels normalbelopp, när förrättningen eljest varit mer än fyra timmar i följd. Omfattar vistelse på en och samma ort längre tid än 15 dygn i följd, skall från och med det sextonde dygnet såsom största normala ökning i levnadskostnaden räknas sex tiondelar av normalbeloppet. Vill skattskyldig visa att kostnadsökningen i en och samma tjänst varit större än avdrag som beräknats

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

i enlighet med vad nu sagts, skall utredningen avse hans samtliga förrättningar i nämnda tjänst under beskattningsåret; dock att i fråga om avdrag för ökning i levnadskostnaden från och med det sextonde dygnet i följd på en och samma ort eller under förrättning å utrikes ort levnads-kostnadsökningen må beräknas för varje förrättning för sig.

Avdrag för — — — skall utföras.

Avdrag för — — — skall utföras.
Har skattskyldig på grund av sitt arbete bosatt sig på annan ort än den där hans familj är bosatt och kan det med avseende på makes förvärvs-verksamhet, svårighet att anskaffa familjebostad eller annan därmed jämförlig omständighet icke skäligen ifrågasättas, att familjen skall avflytta till den skattskyldiges bostadsort, äger den skattskyldige åtnjuta avdrag för den ökning i levnadskostnaden som föranledes av den skilda bosättningen. Om båda makarna äro berättigade till sådant avdrag, skall, där makarna ej överenskommit om annan fördelning, det sammanlagda avdraget tillkomma dem med hälften var. Vad här sagts skall, såvitt avser makar, icke äga tillämpning i fall som i 52 § 2 mom. sägs.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Äldre bestämmelser skola dock alljämt gälla vid 1963 års taxering och vid eftertaxering för år 1963 eller tidigare år så ock, såvitt avser beräkning av avdrag i fall som avses i punkt 3 av andra stycket anvisningarna till 33 § i dess nya lydelse, vid 1964 års taxering och vid eftertaxering för år 1964.

Förslag

till

Förordning

om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623)

Härigenom förordnas, att 25 § samt 37 § 1 och 2 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

25 §.

Allmän självdeklaration skall upptaga:

1) den skattskyldiges — — — i förvärvskällan,

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla,

4) de allmänna — — — dennes hemortskommun.

Allmän självdeklaration — — — allmän tilläggspension.

Har skattskyldig — — — sådan förmögenhet.

Belopp, som — — — öretal bortfalla.

(Föreslagen lydelse)

25 §.

Allmän självdeklaration skall upptaga:

1) den skattskyldiges — — — i förvärvskällan,

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla, dock att ersättning, som enligt bestämmelserna i 37 § 1 mom. 1. g) icke behöver upptagas i kontrolluppgift, ej heller behöver upptagas i deklarationen såsom intäkt.

4) de allmänna — — — dennes hemortskommun.

Allmän självdeklaration — — — allmän tilläggspension.

Har skattskyldig — — — sådan förmögenhet.

Belopp, som — — — öretal bortfalla.

(Nuvarande lydelse)

37 §.

1 mom. Till ledning — — — följande uppställning:

Uppgiftsskyldig	Vem uppgiften skall avse	Vad uppgiften skall avse
-----------------	--------------------------	--------------------------

1. a) Statlig och — — — Den som — — — annan stiftelse.

Avlöning, arvode, — — — vederlaget lämnas.

Undantag:

- a) folkpension,
- b) ersättning och — — — för mottagaren,
- e) av statlig myndighet utgiven förmån, som

¹ Senaste lydelse av 25 § och 37 § 2 mom. se 1959:557 samt av 37 § 1 mom. se 1961:340.

(Nuvarande lydelse)

icke utgör skattepliktig intäkt för mottagaren,

f) förmåner i — — — år räknat.

g) ersättning för resa i tjänsten, motsvarande gjorda utlägg som sammanlagt icke överstiga 500 kronor, *traktamentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgöringsorten med sammanlagt högst 500 kronor* och representationsersättning, motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt icke överstigande 500 kronor,

h) förmån från — — — erlagt sjömansskatt.

(Föreslagen lydelse)

37 §.

1 m o m. Till ledning — — — följande uppställning:

Uppgiftsskyldig	Vem uppgiften skall avse	Vad uppgiften skall avse
1. a) Statlig och — — — sådan förvärvskälla.	Den som — — — annan stiftelse.	Avlöning, arvode, — — — vederlaget lämnas.

U n d a n t a g:

a) folkpension, när *tilläggs pension enligt lagen om allmän försäkring icke åtnjutes,*

b) ersättning och — — — för mottagaren,

e) *i tjänst som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen* utgiven förmån, som icke utgör skattepliktig intäkt för mottagaren,

f) förmåner i — — — år räknat,

g) ersättning för resa i tjänsten, motsvarande gjorda utlägg som sammanlagt icke överstiga 500 kronor och represen-

(Föreslagen lydelse)

tationsersättning, motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt icke överstigande 500 kronor samt därjämte traktamentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgöringsorten, som sammanlagt icke överstiger 500 kronor eller icke avser mer än 24 dagar för år räknat, därest i kontrolluppgiften anmärkes, att traktamentsersättning utgått,
h) förmån från — —
— erlagt sjömansskatt.

(Nuvarande lydelse)

37 §.

2 m o m. Vid avlämnande — — — iakttagas följande.

Avser sådan — — — förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte antalet dagar för vilka traktamentsersättning utgått.

(Föreslagen lydelse)

37 §.

2 m o m. Vid avlämnande — — — iakttagas följande.

Avser sådan — — — förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrättningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som icke varit förenade med övernattning (endagsförrättningar), förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar). För endagsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal dagar. Vid beräkning av antalet dagar för endagsförrättningar medräknas icke sådan endagsförrättning, som varat högst fyra timmar; förrätt-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Därest vid — — — som avdragits.
I kontrolluppgift — — — allmän tilläggspension.

Har arbetsgivare uppburit den anställde tillkommande ersättning på grund av försäkring i allmän sjuk-kassa, skall angivas jämväl beloppet av vad sålunda uppburits.

I kontrolluppgift — — — preliminär A-skatt.

Särskild uppgiftshandling — — — före taxeringsåret.

Kontrolluppgift, som — — — till försäkringen.

Uppgift skall — — — riksskatte-nämnden föreskriver.

ning som varat mer än fyra timmar men högst tio timmar räknas som halv dag; längre förrättning räknas som hel dag. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppgivas såsom korttidsförrättning. — I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren, utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

Därest vid — — — som avdragits.
I kontrolluppgift — — — allmän tilläggspension.

I kontrolluppgift — — — preliminär A-skatt.

Särskild uppgiftshandling — — — före taxeringsåret.

Kontrolluppgift, som — — — till försäkringen.

Uppgift skall — — — riksskatte-nämnden föreskriver.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1964. Äldre bestämmelser i 37 § 2 mom. tredje och sjätte styckena skola dock alltjämt gälla i fråga om sådana kontrolluppgifter avseende år 1963, som avlämnas av annan än statlig myndighet.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 752 av herr Augustsson och II: 911 av herr Franzén, vari hemställts, »att riksdagen i samband med behandlingen av proposition nr 120 måtte besluta att till 33 § kommunalskattelagen göra ett tillägg innebärande att fördyrade levnadskostnader vid hel dags bortovaro från hemmet skall utgöra avdragsgill kostnad»;

II) de likalydande motionerna I: 753 av herr Enarsson och II: 912 av fru Gunne m. fl., vari hemställts,

1) att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 120 vad angår andra stycket av punkt 3 av anvisningarna till 33 § kommunal-

skattelagen, besluta, att anvisningar rörande beskattningen av traktamentsersättning i tjänst, där sådan skall upptagas såsom inkomst, skall utfärdas av riksskattenämnden, samt

2) att vederbörande utskott måtte utarbета förslag till de författningsändringar som härav må föranledas;

III) de likalydande motionerna I: 754 av herrar *Virgin* och *Isacson* samt II: 910 av herr *Bengtson* i Solna m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte antaga det vid proposition nr 120 fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med följande tillägg.

22 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — tillhörande fördelningsledning; kostnad för resor och flyttning i och för brukandet av fastigheten.

Har skog — — — tidigare medgivits.

Har växande — — — av upplåtelsen.

Hemmavarande barn — — — tillhöra arbetspersonalen.

Har sambruksförening — — — nämnda gottgörelse.

29 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — tillhörande fördelningsledning; kostnad för resor och flyttning i och för den skattskyldiges deltagande i rörelsens skötsel.

Har skattskyldig — — — oavskrivna värde.

33 §.

1 mom. Från intäkt — — — såsom intäkt.

Avdrag får — — — tjänstens fullgörande;

kostnad för resor och flyttning i tjänsten, i den mån ej särskild ersättning varit därför anvisad.

Har den — — — gäld avdragas.

Den, som — — — arvode utgått.

I andra — — — 2 mom. angives.

Anvisningar

till 22 §.

9. Avdrag för flyttningskostnader får åtnjutas av skattskyldig, vilken flyttat sin bostad till eller avsevärt närmare ort, där han brukar jordbruksfastighet som tager hans huvudsakliga arbetskraft i anspråk. Angående vad som är att hänföra till flyttningskostnad se punkt 5 av anvisningarna till 33 §.

till 29 §.

15. Avdrag för flyttningskostnader får åtnjutas av skattskyldig, vilken flyttat sin bostad till eller väsentligt närmare ort, där han driver rörelse

som tager hans huvudsakliga arbetskraft i anspråk. Angående vad som är att hänföra till flyttningskostnad se punkt 5 av anvisningarna till 33 §.

till 33 §.

5. Avdrag för flyttningskostnader får åtnjutas av skattskyldig, vilken flyttat sin bostad till eller väsentligt närmare ort, där han erhållit fast anställning som tager hans huvudsakliga arbetskraft i anspråk. Sålunda må bl. a. avdragas skäliga kostnader för den skattskyldiges och till hans hushåll hörande personers resor, transporter av bohag, in- och uppackning, emballage, magasinering och försäkring. Avdrag får icke äga rum för sådan del av flyttningskostnad som ersatts av den skattskyldiges arbetsgivare (jfr punkt 4 av anvisningarna till 32 §).

IV) de likalydande motionerna I: 759 av herr *Lennart Geijer* och II: 919 av herr *Carbell*, vari hemstälts, att riksdagen vid prövning av Kungl. Maj:ts proposition nr 120 måtte beakta de i motionerna framförda synpunkterna samt med ändring av Kungl. Maj:ts förslag fatta beslut av innebörd att skattskyldig, som på grund av byte av tjänst eller arbetsplats nödgas flytta till ny bostad men icke åtnjuter flyttningskostnadsersättning, vid beskattningen kan erhålla avdrag med belopp motsvarande de vilka enligt propositionen föreslås skola få uppbäras skattefritt i de fall flyttningskostnaderna ersatts av arbetsgivare eller av allmänna medel; ävensom

V) de likalydande motionerna I: 760 av herrar *Nyman* och *Per Jacobsson* samt II: 920 av herr *Enskog m. fl.*, vari hemstälts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 120 må i överensstämmelse med lönebeskattningsutredningens förslag besluta att avdrag för flyttningskostnader skall medges oavsett om kostnadsersättning utgått eller inte, dock endast under förutsättning att den skattskyldige har eget hushåll.

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 157 av herr *Göran Karlsson m. fl.* och II: 181 av fru *Eriksson* i Ängelholm *m. fl.*, vari hemstälts »att riksdagen måtte besluta ett sådant tillägg i skatteförfattningarna att näringshjälpsbidrag betraktas som icke beskattningsbar inkomst»; samt

2) motionen II: 188 av herr *Wachtmeister*, vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta, att nu utgående dagarvoden till medlemmar av frivilliga försvarsorganisationer utbytes mot traktamenten».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 157, I: 752, II: 188, II: 910, II: 912, II: 919 och II: 920.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

- I. Inledning, s. 11—12.
- II. Gällande rätt m. m., s. 12—20.
- III. Betänkandet, s. 20—31.
- IV. Remissyttranden, s. 32—57.
- V. Departementschefen, s. 57—72.

Av innehållet i *de vid riksdagens början väckta motionerna* må här återges följande.

Till stöd för yrkandet om skattefrihet för näringshjälsbidrag anföres i *motionerna I: 157* och *II: 181*, att pensionsstyrelsen, som administrerat näringshjälsbidrag fram till 1961, icke lämnat inkomstuppgifter för utbetalda näringshjälsbidrag och att riksförsäkringsverket i ett uttalande till riksdagens revisorer framhållit, att sådana bidrag enligt praxis måste anses utgöra icke skattepliktig intäkt. Näringshjälsbidragen utgör en del av arbetsmarknadsstyrelsens sysselsättningspolitiska åtgärder och en beskattning av dessa bidrag försvårar rehabiliteringen av de handikappade.

I *motionen II: 188* framhålles, att ett utbyte av de dagarvoden, som för närvarande utbetalas till krigsmaktens frivilliga personal, mot traktamenten skulle vara väl ägnad att tillfredsställa såväl den enskilda kursdeltagarens krav på gottgörelse för merkostnader som försvarets intresse av en god rekrytering till den frivilliga befälsutbildningen. En sådan reform överensstämmer — menar motionären — helt med de frivilligas uppfattning, att dagarvodena endast utgör ersättning för en del av de merkostnader som de frivilliga och deras familjer måste vidkännas till följd av deltagandet i kurserna med åtföljande förläggning på annan ort o. s. v. Detta betraktelsesätt överensstämmer också väl med synen på traktamenten till statliga tjänstemän, t. ex. trupptraktamente till fast anställd personal.

Av innehållet i *de i anledning av propositionen väckta motionerna* må här återges följande.

I *motionerna I: 752* och *II: 911* framhålles att ett genomförande av propositionens förslag skulle innebära en diskriminering av de arbetstagare som inte uppbär traktamenten. Genom den strukturförändring som det svenska samhället nu genomgår, har ett allt större antal människor fått en arbetsplats som ligger långt ifrån bostadsorten. Endast till en mindre del av dessa arbetstagare utgår traktamentsersättningar. Arbetstagare, som erhåller traktamenten kommer, därest propositionens förslag godtages, att erhålla dessa skattefritt, medan övriga arbetstagare på grund av rättspraxis' restriktiva inställning till frågan om avdrag för ökade levnadskostnader i sådana fall, då traktamente inte utgått, som regel inte kommer att få avdrag för sådana kostnader.

Motionärerna i de likalydande *motionerna I: 753* och *II: 912* anser det mindre välbetänkt att i författningstext införa schablonmässiga bestämmelser om avdrag för ökade levnadskostnader. De framhåller att det av utredningens betänkande framgår att traktamentsersättningarna enligt nu gällande kollektivavtal nästan undantagslöst understiger 30 kronor för dygn, och att det får förutsättas att dessa ersättningar i stort sett täcker uppkommande merkostnader. Med ett maximum som ligger dubbelt så högt och med den ordningen att prövning ej skall ske av taxeringsmyndighet tillskapas ett direkt intresse för anställda, som i någon utsträckning har arbetsuppgifter utanför hemorten, att få till stånd en omfördelning mellan lön och traktamentsersättning, varigenom klyftan mellan fastställd ersättning och maximum minskas och alltså en del av den utgående arbetsersättningen blir skattefri. Med det rådande höga skattetrycket kan risken för sådana transaktioner bli betydande. Härtill kommer att i författning inskrivna schabloner kan ge anledning till tolkningstvister.

Motionärerna understryker att denna uppfattning, som för övrigt framförts även av en reservant inom lönebeskattningsutredningen, vid remissbehandlingen direkt eller indirekt, stötts av ett stort antal myndigheter och förordar att detaljerade bestämmelser om beskattning av traktamenten utfärdas av riksskattenämnden. Härigenom kan en klar definition av begreppet traktamente erhållas.

Enligt *motionerna I: 754* och *II: 910* kräver principen om likformighet i beskattningen att avdrag för flyttningskostnader medges även sådana skattskyldiga, som inte får flyttningskostnader ersatta av arbetsgivaren. Det kan enligt motionärerna inte vara tillfredsställande att den som av egna medel måste bekosta en flyttning t. ex. för att tillträda ny tjänst skall finna sig i en sämre ställning än den som får kostnaderna ersatta av sin arbetsgivare. Motionärerna framhåller att vid remissbehandlingen gentemot lönebeskattningsutredningens förslag rörande flyttningskostnader invänts, att en avdragsrätt enbart för den som redovisat inkomst av tjänst skulle missgynna sådana jordbrukare och rörelseidkare, vilka för att bättre kunna sköta jordbruket respektive rörelsen flyttar till eller närmare verksamhetsorten, och förordar, att en rätt till avdrag för flyttningskostnader införes inte bara i förvärvskällan tjänst utan även i fråga om jordbruk och rörelse.

I *motionerna I: 759* och *II: 919* framhålles att flyttningskostnader i samband med tjänstebyte rimligen bör betraktas som kostnader för intäkternas förvärvande och därför — i den mån den skattskyldige själv bestrider kostnaderna — vara avdragsgilla vid beskattningen. Denna avdragsrätt bör enligt motionärerna inte — såsom lönebeskattningsutredningen för visst fall föreslagit — begränsas till att avse sådana skattskyldiga som har eget hushåll.

I *motionerna I: 760* och *II: 920* slutligen har, med i huvudsak samma motivering som i *motionerna I: 759* och *II: 919*, yrkats att lönebeskattningsutredningens förslag till avdrag för flyttningskostnader måtte genomföras.

Utskottet

I förevarande proposition framlägges förslag till ändrade regler i fråga om lönebeskattningen. Förslaget innebär i huvudsak att den skattefrihet, som för närvarande gäller för statliga traktamentsersättningar, skall gälla även sådana traktamenten som utges av kommuner, hushållningssällskap, skogsvårdsstyrelser och vissa andra offentliga institutioner samt att i författningstexten införes regler om schablonavdrag, vilka i normalfallen leder till att även traktamenten i enskild tjänst blir obeskattade. I propositionen föreslås även utvidgad rätt till avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bostättning samt skattefrihet för flyttningkostnadsersättningar. Härjämte innebär förslaget en viss utvidgning av arbetsgivares skyldighet att lämna uppgift till arbetstagares taxering.

Enligt nu gällande rätt göres i beskattningshänseende en åtskillnad mellan statliga kostnadsersättningar och sådana ersättningar som utgår i kommunal eller enskild tjänst. Statliga ersättningar skall inte deklarerars som inkomst, men avdrag får inte heller göras för sådana kostnader som överstiger ersättningen. I fråga om kommunal och enskild tjänst skall uppbyren ersättning redovisas som inkomst och de omkostnader, som skall därmed bestridas, avräknas såsom omkostnader i tjänsten. Om därvid ersättningen inte förslår till kostnadernas gäldande, får bristen frändragas intäkten i övrigt. Härvid märkes dock, att om det kan antagas, att den anvisade ersättningen beräknats med hänsyn till vad som skäligen kan anses normalt åtgå till täckande av de omkostnader, som skall därmed bestridas, större avdrag än som svarar mot den anvisade ersättningen bör medgivas allenast om det visas, att på grund av särskilda förhållanden ersättningen varit otillräcklig för sådana skäligen omkostnader. Å andra sidan torde i dylikt fall ofta kunna antagas, att den anvisade ersättningen i sin helhet åtgått till de omkostnader, för vilka den avsetts, utan att särskild utredning i detta avseende behövs lämnas. Avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen torde i regel böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Sistnämnda regel (den s. k. likställighetsregeln) är icke tvingande och har i praxis tillämpats mycket ojämnt. Sålunda har i taxeringsmål rörande avdrag för ökade levnadskostnader skattskyldiga i kommunal eller enskild tjänst ofta ansetts böra styrka sina kostnader för att komma i åtnjutande av avdrag. För kostnader som uppkommit vid endags- eller kortare förrättningar har i fråga om sådana skattskyldiga avdragsrätt endast i undantagsfall ansetts föreligga. Denna ojämnhet i behandlingen av å ena sidan statliga och å andra sidan övriga traktamenten torde i viss mån bero på svårigheten att avgöra hur stort motsvarande statliga traktamente skulle ha varit. Särskilt gäller detta traktamenten, som utgår på grund av kollektivavtal. Dessa varierar nämligen — såväl i fråga om statliga som andra — avsevärt de olika avtalen emellan.

Den olika behandlingen av traktamenten har kritiserats i motioner till

riksdagen, i framställningar till Kungl. Maj:t och i den skatterättsliga debatten. Därvid har särskilt påtalats det orättvisa i att traktamenten, som utges av kommuner och enskilda i huvudsaklig överensstämmelse med de regler som gäller för de statliga traktamentena och under i övrigt samma betingelser som dessa, helt eller delvis beskattas, medan motsvarande statliga traktamenten är helt skattefria.

Det förslag till förenkling av traktamentsbeskattningen som nu framlagts måste mot bakgrunden av det ovan anförda hälsas med tillfredsställelse. Utskottet får därför i princip tillstyrka propositionen. Med anledning av motionerna får utskottet anföra följande.

I propositionen föreslås införande i anvisningarna till 33 § kommunal-skattelagen av en regel av innebörd att skattskyldigs ökade levnadskostnader vid tjänsteresor utom den vanliga verksamhetsorten skall, utan närmare utredning, anses hava uppgått till belopp motsvarande av honom uppburet traktamente, dock högst till ett s. k. normalbelopp, vilket, så länge nuvarande avlöningsbestämmelser för statstjänstemän gäller, förutsättes motsvara högsta dygnstraktamente enligt statens allmänna resereglemente. Avdragsrätt skall föreligga även vid tjänsteförrättningar som omfattar allenast en dag eller del av dag, i vilka fall dock normalbeloppet föreslås jämkat på visst sätt.

I de likalydande motionerna I: 753 och II: 912 har yrkats att de föreslagna schablonreglerna i fråga om avdrag för ökade levnadskostnader under tjänsteresor måtte borttagas ur författningstexten och att riksdagen måtte besluta att särskilda anvisningar rörande beskattning av traktamentsersättningar skall utfärdas av riksskattenämnden. Till stöd för sitt yrkande har motionärerna i huvudsak anført, att traktamentsersättningarna enligt nu gällande kollektivavtal nästan undantagslöst understiger 30 kronor för dygn, vilket belopp får förutsättas i stort täcka uppkommande merkostnader, och att med propositionens förslag ett direkt intresse tillskapas för de anställda att få till stånd en omfördelning mellan lön och traktamentsersättning, varigenom en del av den utgående arbetsersättningen minskas.

Utskottet vill med anledning härav framhålla att enligt förslagets huvudregel avdrag skall medges endast med belopp motsvarande det uppburna traktamentet. En skattskyldig som uppburit ett dygnstraktamente å t. ex. 30 kronor kan sålunda inte — utan att förebringa särskild utredning — yrka avdrag med belopp överstigande traktamentet. Visserligen innebär förslaget — såsom motionärerna också framhållit — att en arbetstagare med låg inkomst, utan närmare utredning, skall anses berättigad till avdrag med normalbeloppet, därest det honom anvisade traktamentet motsvarar normalbeloppet, och det kan givetvis inte uteslutas att detta i praktiken kan leda till att belopp som rätteligen bort — utan avdrag — tagas till beskattning som arbetsinkomst kommer att bli obeskattade. En schablonregel kan naturligt nog inte leda till ett i alla lägen rättvisande resultat. De av motionärerna påtalade olägenheterna måste vägas mot de stora fördelar som förslaget obestriddligen innebär.

Därvid vill utskottet som sin mening uttala att det bör framstå som något för såväl de skattskyldiga som taxeringsmyndigheterna eftersträvansvärt att beskattningsregler av så allmänt intresse som det här är fråga om klart utformas i författningstext. Motionärerna har förordat att det bör överlämnas åt riksskattenämnden att utfärda närmare anvisningar i fråga om avdragsrätten. Såsom framhållits av bland andra departementschefen kan en sådan ordning knappast anses tillfredsställande. Detta skulle nämligen förutsätta att schablonavdraget differentierades med hänsyn till vederbörande arbetstagares lön och anställningens art. En sådan variation skulle i sin tur erfordra flera olika schabloner, varigenom schablonmetodens fördelar skulle till stor del gå om intet och ett av huvudsyftena med den nu föreslagna reformen, nämligen kravet på enkelhet i beskattningen, bli betänkligt åsidosatt. Utskottet vill även ansluta sig till den av departementschefen uttalade uppfattningen att farhågorna för att den nu föreslagna reformen kommer att leda till en allmän höjning av traktamentena inte bör överdrivas. Arbetsgivarnas möjligheter att höja traktamentena begränsas av hänsyn till sådana anställda som inte kan erhålla traktamenten. Inte heller har den i det föregående berörda likställighetsregeln, som i viss utsträckning tillämpas av skattedomstolarna, åtminstone i fråga om flerdagsförrättningar, och som därför kunde förväntas för betydande grupper anställda ha medfört en höjning av traktamentena utöver vad som åtgår för merkostnader under tjänsteresor, lett till någon mera allmän höjning av traktamentena. En utveckling i den av motionärerna befarade riktningen motsäges i viss mån också av det förhållandet att traktamentsersättningen inte utgör pensionsgrundande inkomst. En omfördelning av arbetsinkomsten mot högre traktamente och lägre lön är sålunda inte enbart till fördel för arbetstagaren.

Slutligen vill utskottet understryka vad lönebeskattningsutredningen i det betänkande, som ligger till grund för propositionen, anfört därom, att den föreslagna schabloniseringen av avdragsbeloppen inte bör utesluta taxeringskontroll bl. a. i sådana fall, då det kan befaras att intäkter, vilka i realiteten är att anse som avlöningsförmåner, av skatteskal benämnes traktamenten.

Med det anförda får utskottet avstyrka motionerna I: 753 och II: 912.

I de likalydande motionerna I: 752 och II: 911 har anförts, att propositionen inte föreslår någon ändring i nuvarande bestämmelser rörande avdrag för ökade levnadskostnader i sådana fall, då vederbörande arbetstagare inte uppburit traktamente. Om propositionens förslag genomföres kommer — menar motionärerna — arbetstagare, som inte uppbär traktamente, att sakna möjlighet att få gottgörelse för sina kostnader vid endagsförrättningar utom hemorten.

Enligt gällande rättspraxis torde för rätt till avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresor, som inte är förenade med övernattning, i regel krävas att bortovaron förorsakat och normalt även kan anses förorsaka kostnader för två av dagens egentliga måltider. Enligt propositionens förslag skall avdragsrätt vid endagsförrättningar inträda i och med att borto-

varon från hemmet uppgår till fyra timmar. Såsom motionärerna framhållit avser denna regel sådana fall då traktamente utgått. Det måste emellertid förutsättas att regeln är i viss mån tillämplig även i sådana fall, då särskild ersättning för den skattskyldiges kostnader inte utgått. Om en arbetstagare skall anses ha haft ökade levnadskostnader vid tjänstgöring viss tid utom hemorten måste detta rimligen avse alla arbetstagare alldeles oavsett om traktamente utgått eller inte. Utskottet förutsätter således att den nu föreslagna schablonregeln blir vägledande även i sådant fall, då skattskyldig visserligen inte uppburit traktamente men likväl kan antagas ha på grund av tjänstgöring utom den ordinarie verksamhetsorten måst vidkännas ökning av sina levnadskostnader. Utskottet anser det inte minst med hänsyn till rättvisekravet angeläget att frågan om sådan skattskyldigs rätt till avdrag för merkostnader vid tjänsteresor av taxeringsmyndigheterna inte bedömes alltför restriktivt. Detta torde emellertid följa av allmänna regler för lagtolkning; särskild bestämmelse härom synes därför inte erforderlig.

Med det anförda anser sig utskottet ha besvarat yrkandet i motionerna I: 752 och II: 911.

Utskottet övergår härafter till frågan om avdrag vid beskattningen för flyttningskostnader. Lönebeskattningsutredningen har i sitt betänkande framlagt förslag till en generell avdragsrätt för dylika kostnader i inkomstkällan tjänst med den begränsningen att personer utan eget hushåll skall ha rätt till avdrag endast under förutsättning att flyttningskostnadsersättning utgått. Propositionen föreslår i stället skattefrihet för alla flyttningskostnadsersättningar i den mån dessa inte utgått med väsentligt högre belopp än som gäller för befattningshavare i statens tjänst.

I de inbördes likalydande motionerna I: 754 och II: 910, I: 759 och II: 919 samt I: 760 och II: 920 har framhållits att ett genomförande av propositionens förslag skulle innebära en diskriminering av sådana skattskyldiga, som själva haft att bestrida kostnaderna för flyttning. Enligt motionärerna måste flyttningskostnader rimligen böra betraktas som kostnader för intäkternas förvärvande alldeles oavsett om flyttningskostnadsersättning utgått eller inte. I motionerna I: 754 och II: 910 yrkas införande av en generell avdragsrätt för flyttningskostnader inte bara i förvärvskällan tjänst utan även i jordbruk och rörelse, medan yrkandet i de båda övriga motionsparen är begränsat till förvärvskällan tjänst.

Flyttningskostnadsersättningar utgår till statstjänstemän, då dessa antingen på grund av befordran eller utan egen ansökan skall fullgöra stadigvarande anställning på annan ort än tidigare. I den mån ersättningar för flyttningskostnader förekommer inom den kommunala och enskilda sektorn torde de i huvudsak överensstämma med de statliga ersättningarna till tjänstemän.

I beskattningshänseende gäller beträffande flyttningskostnad att flyttningskostnadsersättningar till statstjänstemän är skattefria. I fråga om flyttningskostnad som annan än statstjänsteman ådragit sig intar praxis

en restriktivare hållning. Detta torde ha sin grund i stadgandet i 20 § kommunalskattelagen att avdrag inte får göras för levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter. Sålunda medges i allmänhet ej avdrag, då en skattskyldig i enskild tjänst erhållit anställning i företag å annan ort än den där han tidigare varit bosatt, och detta gäller även för det fall att bidrag till täckande av flyttningkostnader utgått. Däremot medges i allmänhet avdrag då flyttning sker i samma arbetsgivares tjänst, åtminstone då flyttningen ej varit beroende av befordran eller motsvarande.

Vad först angår yrkandet i motionerna I: 754 och II: 910 om avdragsrätt för flyttningkostnader i annan förvärvskälla än tjänst vill utskottet framhålla att det torde vara utomordentligt svårt att avgöra om sådana förhållanden föreligger i det enskilda fallet, att ett dylikt avdrag i skattehänseende framstår såsom berättigat. Utskottet kan därför inte biträda motionerna I: 754 och II: 910 i vad de innefattar yrkande om en avdragsrätt för flyttningkostnader i inkomstkällorna jordbruksfastighet och rörelse.

Vad härefter angår inkomstkällan tjänst kan utskottet ansluta sig till den i sistnämnda motioner ävensom i motionerna I: 759 och II: 919 samt I: 760 och II: 920 uttalade uppfattningen att åtskilliga skäl talar för avdragsrätt för flyttningkostnader även i de fall då särskild ersättning för dylika kostnader inte utgått.

Utskottet är medvetet om de svårigheter som även i fråga om inkomstkällan tjänst föreligger att i det enskilda fallet bedöma om en flyttningkostnad skall anses som kostnad för intäkternas förvärvande eller som levnadskostnad. Förslaget i propositionen torde ha dikterats av hänsyn till sådana svårigheter. Den omständigheten att en arbetsgivare utgivit flyttningkostnadsersättning innebär i viss mån en garanti för att flyttningen har sådant samband med tjänsten att avdrag kan anses berättigat.

Utskottet vill i detta sammanhang även framhålla att enligt förslagets ordalydelse skattefriheten för flyttningkostnadsersättningar skall grundas på en beloppsmässig skälighetsbedömning och inte på en undersökning huruvida staten i varje särskilt fall skulle ha anvisat sådan ersättning.

Utskottet, som finner förslaget i propositionen vara förenat med avsevärda fördelar ur enkelhetssynpunkt, har inte kunnat överblicka de skattemässiga konsekvenserna av en reform i enlighet med motionärernas förslag. Utskottet anser sig därför inte kunna biträda yrkandet om avdragsrätt för flyttningkostnader. Utskottet vill emellertid erinra om att enligt stadgande i 20 § kommunalskattelagen skattskyldig är berättigad att vid beräkningen av inkomsten från särskild förvärvskälla åtnjuta avdrag för alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande. I den mån en flyttningkostnad i det enskilda fallet verkligen framstår som en sådan omkostnad och inte som en levnadskostnad, torde beskattningsmyndigheterna vara oförhindrade att med tillämpning av nämnda bestämmelse medge avdrag för flyttningkostnader oberoende av om flyttningkostnadsersättning utgått eller ej, förutsatt att ett sådant avdrag framstår som berättigat och skäligt.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna I: 754 och II: 910, I: 759 och II: 919 samt I: 760 och II: 920.

Utskottet har härefter att till behandling upptaga yrkandet i motionerna I: 157 och II: 181 om skattefrihet för näringshjälpsbidrag. Motionärerna har till stöd för sitt yrkande om sådan skattefrihet bl. a. åberopat, att näringshjälpen utgör en del av arbetsmarknadsstyrelsens sysselsättningspolitiska åtgärder och att beskattningen av dylika bidrag försvårar rehabiliteringen av de handikappade.

Jämlikt kungl. brev den 25 maj 1962 må näringshjälp av arbetsmarknadsstyrelsen beviljas partiellt arbetsföra samt ensamställda kvinnor eller i övrigt medelålders och äldre — manlig eller kvinnlig arbetskraft — som inte kunnat erhålla lämpligt arbete på den öppna arbetsmarknaden. Näringshjälp kan lämnas till bestridande av kostnader för anskaffande av arbetsmaskiner och verktyg samt till kostnader som eljest är förbundna med igångsättandet av självständig verksamhet ävensom till anskaffande av motordrivet fordon åt partiellt arbetsföra, som är beroende av sådant fortskaffningsmedel för sin utkomst genom arbete eller för förvärvande av yrkesutbildning. Medel till näringshjälp må för en och samma person inte överstiga 5 000 kronor (fr. o. m. 1 juli 1963 10 000 kronor) och kan, om så befinnes lämpligt, helt eller delvis utlämnas som lån.

Som framgår av det föregående är näringshjälpsbidraget att betrakta som ett av sociala skäl lämnat bidrag till försörjningen av mindre bemedlade personer och bör därför enligt utskottets mening, i den mån det lämnas till bestridande av kostnader, som vederbörande mottagare inte — vare sig direkt eller i form av värdeminskningsskatt — får avdrag för vid beskattningen, vara skattefritt. Utskottet tillstyrker således motionerna I: 157 och II: 181. Detta föranleder ändring av anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen.

I motionen II: 188, slutligen, har yrkats att dagarvoden till medlemmar av frivilliga försvarsorganisationer måtte utbytas mot traktamenten. Till stöd för detta yrkande har motionären åberopat att en dylik åtgärd är motiverad med hänsyn både till de frivilligas berättigade krav på ersättningar för de merkostnader de åsamkas i samband med den frivilliga befälsutbildningen och till försvarets intresse av en god rekrytering till sådan utbildning.

Utskottet vill med anledning härav som sin mening framhålla att i den mån dagarvoden till deltagare i frivillig befälsutbildning är avsedda att utgöra ersättning för ökade levnadskostnader under utbildningen det är naturligt att de utbyts mot traktamenten. Det ankommer emellertid inte på bevillningsutskottet att i första hand taga ställning till denna fråga. Med det anförda avstyrker utskottet motionen II: 188.

Mot de delar av propositionen som i det föregående inte upptagits till särskild behandling har utskottet inte funnit anledning till erinran. Dock har

utskottet vid granskning av författningstexten ansett sig böra göra ett förtydligande tillägg till det föreslagna fjärde stycket av tredje punkten av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 120 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt i anledning av de likalydande motionerna I: 157 av herr Göran Karlsson m. fl. och II: 181 av fru Eriksson i Ängelholm m. fl. — måtte antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändring och det tillägg att
dels ingressen erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

Härigenom förordnas, att 32 § 3 och 4 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt punkt 4 av anvisningarna till 32 § och punkt 3 av anvisningarna till 33 § samma lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Härigenom förordnas, att 32 § 3 och 4 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 *samt anvisningarna till 19 §*, punkt 4 av anvisningarna till 32 § och punkt 3 av anvisningarna till 33 § samma lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

dels ock anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen samt punkt 3 av anvisningarna till 33 § samma lag erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Nuvarande lydelse)

(Utskottets förslag)

till 19 §.

till 19 §.

Socialhjälp, begravningshjälp — — —
— influtna medlemsavgifter.

Socialhjälp, begravningshjälp — — —
— influtna medlemsavgifter.

Utbytes sådan — — — skattepliktig intäkt.

Utbytes sådan — — — skattepliktig intäkt.

Bestämmelsen att — — — sistnämnda lag.

Bestämmelsen att — — — sistnämnda lag.

Skatteplikt föreligger — — — av motorfordon.

Skatteplikt föreligger — — — av motorfordon.

Näringshjälp, som av allmänna medel utgår till partiellt arbetsföra med flera, är icke att hänföra till skattepliktig inkomst, i den mån närings-

(Nuvarande lydelse)

Skatteplikt föreligger — — — mot-
tagarens utbildning.

Enligt 46 § 2 mom. — — — avses
i 31 och 32 §§.

(Utskottets förslag)

*hjälp*en lämnats till bestridande av
kostnader, för vilka rätt till avdrag
icke föreligger vare sig direkt såsom
omkostnad eller i form av årliga vär-
deminskningssavdrag.

Skatteplikt föreligger — — — mot-
tagarens utbildning.

Enligt 46 § 2 mom. — — — avses
i 31 och 32 §§.

(Kungl. Maj:ts förslag)

till 33 §.

3. Har skattskyldig — — — kost-
naderna avdragas.

I första — — — för sig.

Avdrag för — — — skall utföras.

Har skattskyldig på grund av sitt
arbete bosatt sig på annan ort än den
där hans familj är bosatt *och kan det*
med avseende på makes förvärvs-
verksamhet, svårighet att anskaffa
familjebostad eller annan därmed
jämförlig omständighet icke skäligen
ifrågasättas, att familjen skall avflyt-
ta till den skattskyldiges bostadsort,
äger den skattskyldige åtnjuta avdrag
för den ökning i levnadskostnaden
som föranledes av den skilda bosätt-
ningen. Om båda makarna äro berät-
tigade till sådant avdrag, skall, där
makarna ej överenskommit om an-
nan fördelning, det sammanlagda av-
draget tillkomma dem med hälften
var. Vad här sagts skall, såvitt avser
makar, icke äga tillämpning i fall
som i 52 § 2 mom. sägs.

(Utskottets förslag)

till 33 §.

3. Har skattskyldig — — — kost-
naderna avdragas.

I första — — — för sig.

Avdrag för — — — skall utföras.

*Oavsett vad i nästföregående styck-
e sägs äger skattskyldig, som på*
grund av sitt arbete bosatt sig på an-
nan ort än den där hans familj är
bosatt, *därest det* med avseende på
makes förvärvsverksamhet, svårighet
att anskaffa familjebostad eller annan
därmed jämförlig omständighet icke
skäligen *kan* ifrågasättas, att famil-
jen skall avflytta till den skattskyldi-
ges bostadsort, åtnjuta avdrag för den
ökning i levnadskostnaden som föran-
ledes av den skilda bosättningen. Om
båda makarna äro berättigade till så-
dant avdrag, skall, där makarna ej
överenskommit om annan fördelning,
det sammanlagda avdraget tillkomma
dem med hälften var. Vad här sagts
skall, såvitt avser makar, icke äga
tillämpning i fall som i 52 § 2 mom.
sägs.

2) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23
november 1956 (nr 623);

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 157 av herr Göran Karls-
son m. fl. och II: 181 av fru Eriksson i Ängelholm m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 752 av herr Augustsson och II: 911 av herr Franzén,

3) de likalydande motionerna I: 753 av herr Enarsson och II: 912 av fru Gunne m. fl.,

4) de likalydande motionerna I: 754 av herrar Virgin och Isacson samt II: 910 av herr Bengtson i Solna m. fl.,

5) de likalydande motionerna I: 759 av herr Lennart Geijer och II: 919 av herr Carbell,

6) de likalydande motionerna I: 760 av herrar Nyman och Per Jacobsson samt II: 920 av herr Enskog m. fl., även som

7) motionen II: 188 av herr Wachtmeister, måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 14 maj 1963

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Stefanson, Wårnberg, Lundström, Yngve Nilsson, Sundin och Paul Jansson; samt

från andra kammaren: herrar Brandt, Allard, Nilsson i Svalöv, Kårrlander, Vigelsbo, Christenson i Malmö, fru Nettelbrandt, herrar Kristenson i Göteborg, Björkman och fru Skantz.

Reservation

av herrar Hagberg, Yngve Nilsson, Nilsson i Svalöv och Björkman, vilka ansett,

dels att utskottets utlåtande fr. o. m. det stycke på s. 16 som börjar med »Utskottet vill» t. o. m. det stycke på s. 17 som slutar med »och II: 912» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet finner det icke osannolikt att det föreslagna schablonsystemet för beskattning av traktamentsersättning i vissa fall kan leda till att belopp, som icke utgör kostnadsersättning och därför rätteligen bort utan avdrag tagas till beskattning som arbetsinkomst, kommer att bli obeskattade. På grund härav kan goda skäl anses tala för motionärernas förslag om ett mer

differentierat system, grundat på anvisningar från riksskattenämnden. Å andra sidan har utskottet ansett sig böra fästa betydande vikt vid den kritik som riktats mot nuvarande ordning liksom vid de ofta återkommande motionsyrkandena i riksdagen om en förenkling av bestämmelserna rörande beskattning av traktamentsersättning. Utskottet vill därför inte motsätta sig att den i propositionen föreslagna lagstiftningen genomföres försöksvis. Därvid förutsätter utskottet, att verkningarna härav noggrant följes, så att åtgärder i god tid kan vidtagas därest ett utbrett missbruk konstateras. Utskottet finner det även angeläget att riksskattenämnden, oavsett att detaljerade bestämmelser införes i kommunalskattelagen, genom anvisningar söker främja en enhetlig tillämpning av bestämmelserna i syfte att förekomma missbruk. Utskottet tänker härvid icke blott på uppkommande tolkningssvårigheter utan även på det av motionärerna berörda behovet av en klar definition av begreppet traktamente. Det bör, såsom motionärerna framhållit, inte komma i fråga att en person som tillfälligt utför arbete utanför bostadsorten skall försättas i ett gynnsammare läge än annan skattskyldig å samma bostadsort, vilken har sin permanenta arbetsplats på den ort där den förstnämnde arbetar tillfälligt. Särskild uppmärksamhet synes därför böra ägnas korttidstraktamenten.

Slutligen vill utskottet understryka vad lönebeskattningsutredningen i det betänkande, som ligger till grund för propositionen, anført därom, att den föreslagna schabloniseringen av avdragsbeloppen inte bör utesluta taxeringskontroll bl. a. i sådana fall då det kan befaras att intäkter, vilka i realiteten är att anse som avlöningsförmåner, av skatteskäl benämnes traktamenten.

Med det anförda vill utskottet föreslå, att motionerna I: 753 och II: 912, i den mån de icke blivit besvarade med vad utskottet ovan anført, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»

dels ock att utskottets hemställan under punkten B 3 bort ha följande lydelse:

»att motionerna I: 753 och II: 912, i den mån de icke blivit besvarade med vad utskottet ovan anført, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»